

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Χαμογελώντας με τον Μποστ
(πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα)»

Συγγραφή: ΑΙΜΙΛΙΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΗ

Εφαρμογή: ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΝΤΩΝΟΓΙΑΝΝΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρά Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Χαμογελώντας με τον Μποστ (πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα)

Εφαρμογή σεναρίου

Γεωργία Αντωνογιάννη

Δημιουργία σεναρίου

Αμιλία Φουντούκη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

2ο Γυμνάσιο Χαλάστρας, Θεσσαλονίκη

Χρονολογία

Από 16-04-2015 έως 28-04-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

2η ενότητα: Γλώσσα – γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου

Γ΄ μέρος: Λεξιλόγιο – Πολυσημία της λέξης

5η ενότητα: Ειρήνη – Πόλεμος

Δ΄ μέρος: Λεξιλόγιο – Ομόηχες και παρώνυμες λέξεις

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

5 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας (με διαδραστικό πίνακα),
εργαστήριο πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος: wiki της τάξης

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές, με το κοινό email της τάξης, δημιούργησαν wiki στην πλατφόρμα pbworks.com και χρησιμοποίησαν τον κωδικό που ήταν ήδη γνωστός σε όλους από προηγούμενες εφαρμογές σεναρίων. Αποφασίσαμε όλοι να έχουμε πρόσβαση στο wiki για τις αναρτήσεις μας, για να επωφεληθούμε όλοι από τις δυνατότητες της ασύγχρονης επικοινωνίας. Το έργο διευκόλυνε η εξοικείωση των μαθητών με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας, λόγω προηγούμενων εργασιών και εφαρμογών διδακτικών σεναρίων. Χρησιμοποιήσαμε τον διαδραστικό πίνακα και το εργαστήριο πληροφορικής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Αιμιλία Φουντούκη, Χαμογελώντας με τον Μποστ (πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα),
Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου, 2015.

Το σενάριο αντλεί

-

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αρχικά η διδάσκουσα έθεσε το ερώτημα στους μαθητές, αν έχουν ποτέ αναλογιστεί πως οι συγγραφείς αξιοποιούν τις λέξεις σε χιουμοριστικά κείμενα. Πολλοί αναφέρθηκαν στον χώρο της γελοιογραφίας, κάποιιοι μίλησαν για την *Ελένη* του Ευριπίδη και κάποιιοι θυμήθηκαν σκηνές από τηλεοπτικές σειρές (π.χ. σκηνές του σήριαλ *Παρά πέντε*). Κανένας μαθητής δε γνώριζε τον Μέντη Μποστταντζόγλου, γι' αυτό και παρακολουθήσαμε απόσπασμα από τηλεοπτικό αφιέρωμα σ' αυτόν. Στη συνέχεια χωριστήκαμε σε ομάδες και διερευνήσαμε το φαινόμενο της πολυσημίας των λέξεων καθώς και τις ομόηχες και παρώνυμες λέξεις μέσα από έργα του Μποστ. Ακολούθως, οι ομάδες συνέθεσαν ένα χιουμοριστικό κείμενο χρησιμοποιώντας συγκεκριμένο υλικό. Το αποτέλεσμα της δουλειάς τους παρουσιάστηκε στην ολομέλεια.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η παρούσα διδακτική πρόταση βασίζεται στο δεδομένο ότι φαινόμενα που αφορούν στη σημασία των λέξεων είναι αναγκαίο να μη διδάσκονται αποπλαισιωμένα, αφού το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο είναι αυτό που καθορίζει και τις ποικίλες νοηματοδοτήσεις των λέξεων. Στηρίζεται, επομένως, αφενός στην κειμενοκεντρική προσέγγιση των προς μελέτη γλωσσικών φαινομένων, αφετέρου στην αναζήτηση σχετικού αυθεντικού υλικού από το περιβάλλον και την εμπειρία των μαθητών.

Κοινό στοιχείο των κειμενικών ειδών που επιλέγονται είναι το κωμικό και το χιούμορ. Το γλωσσικό χιούμορ ως φαινόμενο κοινωνιογλωσσολογικό και πολιτισμικά προσδιορισμένο συνδέεται με τις κοινωνικές αντιλήψεις, το αξιακό σύστημα και το ιδεολογικό υπόβαθρο της κοινωνίας. Το αστέιο παράγεται όταν διαπιστωθεί ότι μια κατάσταση ή μια ιδέα ανατρέπει αυτά τα κοινωνικοπολιτισμικά

δεδομένα, πράγμα που επιτυγχάνεται με τη χρήση συγκεκριμένων φράσεων (ατάκα, χιουμοριστική φράση) (Αρχάκης & Τσάκωνα: 9-13). Βάσει των παραπάνω, τα χιουμοριστικά κείμενα συντελούν στη διεύρυνση του λεξιλογίου και κατ' επέκταση της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών, της επάρκειάς τους δηλαδή να κατανοούν και να παράγουν λόγο με ποικίλες σημασίες.

Δίνεται, επίσης, έμφαση στην πολυτροπικότητα και στην ανάδειξη της συμπληρωματικής σχέσης εικόνας και λόγου στην παραγωγή του νοήματος. Η μέθοδος είναι ομαδοσυνεργατική, ενώ ακολουθούνται οι αρχές του κοινωνικού εποικοδομισμού και της ανακαλυπτικής μάθησης. Οι μαθητές αποκτώντας γνώσεις για τον κόσμο κατακτούν τον γλωσσικό γραμματισμό, ο οποίος μέσω μιας επαγωγικής διαδικασίας μετασχηματίζεται σε γνώση για τη γλώσσα. Με τον τρόπο αυτό η διδακτική διαδικασία κινείται και στις τέσσερις πλευρές του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης (Κουτσογιάννης 2012: 7).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται:

- Να προσεγγίσουν οι μαθητές τον χώρο της γελοιογραφίας, του χιουμοριστικού σκίτσου, του κωμικού – σατιρικού θεατρικού κειμένου.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι οι καλλιτέχνες που ασχολούνται με τα παραπάνω είδη αξιοποιούν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των λέξεων και της γλώσσας γενικότερα, για να εξυπηρετήσουν τους στόχους τους.
- Να γνωρίσουν έναν σημαντικό σατιρικό καλλιτέχνη του 20ου αιώνα, τον Μέντη Μποσταντζόγλου.
- Να αναγνωρίσουν την αξία του αστείου, του χιούμορ και της σάτιρας στην κοινωνική ζωή.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Στόχος είναι οι μαθητές:

- Να συνειδητοποιήσουν το φαινόμενο της πολυσημίας των λέξεων.
- Να αντιληφθούν το περιεχόμενο των όρων ομόηχα, παρώνυμα, τονικά παρώνυμα.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – κλασικός γραμματισμός

Οι μαθητές αναμένεται:

- Να αντιληφθούν την ποικιλία των νοηματοδοτήσεων που μπορεί να έχει η ίδια λέξη σε διαφορετικά γλωσσικά περιβάλλοντα.
- Να κατανοήσουν ότι διαφορετικές λέξεις μπορεί να έχουν το ίδιο ηχητικό αποτέλεσμα και ότι αυτό μπορεί να γίνει πηγή παρανοήσεων και παρεξηγήσεων.
- Να αντιληφθούν ότι με την αλλαγή ενός μόνο φωνήματος ή του τόνου μιας λέξης δημιουργείται μια νέα λέξη με εντελώς διαφορετικό νόημα.
- Να συνειδητοποιήσουν μερικούς από τους χειρισμούς της γλώσσας που μπορούν να οδηγήσουν στην παραγωγή ενός αστείου.
- Να ασκηθούν στην προσεκτική αποκωδικοποίηση των μηνυμάτων που περιέχει ένα πολυτροπικό κείμενο, όπως το σκίτσο και η γελοιογραφία, και να αντιληφθούν τον τρόπο που αλληλεπιδρούν οι διαφορετικοί κώδικες στην παραγωγή του νοήματος.
- Να μπουν στη διαδικασία να παρατηρούν τα λεκτικά παιχνίδια που χρησιμοποιούνται από το περιβάλλον τους σε διαφορετικές περιστάσεις προφορικής ή γραπτής επικοινωνίας.

Νέοι γραμματισμοί

Στόχος είναι να ασκηθούν οι μαθητές:

- Στην αξιοποίηση του wiki ως περιβάλλοντος συγκέντρωσης υλικού και

αλληλεπίδρασης.

- Στη δημιουργία συνεργατικών κειμένων με τη χρήση του επεξεργαστή κειμένου (Word).

Κριτικός γραμματισμός

Βασικές επιδιώξεις της παρούσας διδακτικής πρότασης είναι:

- Να εξοικειωθούν οι μαθητές με την κριτική παρατήρηση εικόνων, γελοιογραφιών, σκίτσων.
- Να ασκηθούν να λειτουργούν αφαιρετικά και συνθετικά, ώστε μέσα από μια επαγωγική διαδικασία να καταλήγουν σε γενικούς ορισμούς.
- Να παρακολουθούν κριτικά τη χρήση και τη λειτουργία της γλώσσας σε ποικίλες αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις.
- Να έχουν την ικανότητα να εντοπίζουν καίρια στοιχεία του νοήματος μιας λέξης, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν στην παραγωγή παιχνιδιών ή παιγνιδιών κειμένων.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές ασκούνται στο να:

- Εργάζονται ομαδοσυνεργατικά, διαδικασία που συμβάλλει στην ενίσχυση της αλληλεπίδρασης, την καλλιέργεια του αλληλοσεβασμού και την ανάπτυξη γόνιμου διαλόγου.
- Αναπτύσσουν την κριτική σκέψη και την παρατηρητικότητα και να χτίζουν μόνοι τη γνώση αυτενεργώντας.
- Αναλαμβάνουν εναλλασσόμενους ρόλους και να συμμετέχουν ενεργά στην οικοδόμηση της γνώσης, αφού όχι μόνο εκτελούν δραστηριότητες, αλλά και αναθέτουν αποστολές στους συμμαθητές τους.
- Ο παιγνιώδης χαρακτήρας της παρούσας διδακτικής πρότασης αποφορτίζει τους μαθητές από το στρες και δημιουργεί το κατάλληλο κλίμα για τη

σύσφιξη των μεταξύ τους σχέσεων, αλλά και για την κατάκτηση της γνώσης (Αρχάκης & Τσάκωνα: 5).

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Κατά τη συγγραφέα του διδακτικού σεναρίου, αφορμή για τη σύνταξη του παρούσας διδακτικής πρότασης στάθηκε η φράση του σχολικού εγχειριδίου «Η πολυσημία των λέξεων μπορεί να οδηγήσει σε παρεξηγήσεις και γι' αυτό αξιοποιείται πολύ από τους ευθυμογράφους (θέατρο, κινηματογράφος, γελοιογραφία) που δημιουργούν έτσι χιουμοριστικές καταστάσεις» (Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου σ. 38) καθώς και η σκέψη ότι παρόμοιες χιουμοριστικές καταστάσεις δημιουργούνται επίσης και με τη χρήση ομόηχων ή παρώνυμων. Τα τρία αυτά λεξιλογικά φαινόμενα, που σχετίζονται με τις ενότητες 2 και 5 αντίστοιχα, διδάχθηκαν μαζί υπό την οπτική γωνία της αξιοποίησής τους στην παραγωγή σατιρικών και χιουμοριστικών κειμένων. Με δεδομένο ότι ο Μέντης Μποσταντζόγλου υπήρξε ένας πολύπλευρος καλλιτέχνης που αξιοποίησε τα λεκτικά παιχνίδια για τη δημιουργία αστείων καταστάσεων σε διαφορετικά κειμενικά είδη (θέατρο, γελοιογραφία, ζωγραφική, διαφήμιση κ.λπ.), θεωρήθηκε ότι η παρατήρηση των έργων του αφενός προσφέρεται για τη διδασκαλία των γλωσσικών φαινομένων που προαναφέρθηκαν, αφετέρου αποτελεί και μια αφορμή, για να γνωρίσουν οι μαθητές έναν σημαντικό Έλληνα καλλιτέχνη του 20ου αιώνα. Κι αυτές τις οι σκέψεις μας βρίσκουν σύμφωνους.

Για την τάξη μας, αφορμή για την επιλογή του σεναρίου υπήρξαν τα πειράγματα, τα αστεία και οι παρανοήσεις που συνέβαιναν μεταξύ των μαθητών στη διάρκεια των διαλειμμάτων, αλλά και εντός της τάξης. Οι μαθητές έκαναν συχνά και ασυνείδητα (από άποψη εσκεμμένης εφαρμογής γλωσσικών κανόνων) χρήση λέξεων ομόηχων ή και παρωνύμων με αποτέλεσμα την πρόκληση γέλιου. Θεωρήθηκε,

λοιπόν, η εφαρμογή ως μια ευκαιρία συνειδητοποίησης γλωσσικών φαινομένων, αλλά και μεταγνώσης.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η παρούσα πρόταση διδασκαλίας συνδέεται με τους εξής γενικούς στόχους του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαίσιου Προγράμματος Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ](#)) για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στο Γυμνάσιο:

- Να αντιλαμβάνονται οι μαθητές το αξιακό περιεχόμενο των κειμένων, ανάλογα με τις πραγματολογικές και σημασιακές αποχρώσεις τους (κυριολεξία, μεταφορά, χιούμορ, ειρωνεία, υπαινιγμός κ.λπ.).
- Να εμπλουτίζουν τον λόγο τους με πραγματολογικές και σημασιακές αποχρώσεις (κυριολεξία, μεταφορά, χιούμορ, ειρωνεία, υπαινιγμός κ.λπ.).

Σχετίζεται ακόμα με τους εξής ειδικούς σκοπούς του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών (ΑΠΣ):

- Να διευρύνουν το λεξιλόγιό τους με τη συστηματικότερη χρήση των λεξικών.
- Να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας στη σχολική και εξωσχολική ζωή.
- Να εξοικειωθούν με την τεχνολογία της πληροφορικής, ώστε να μπορούν να διαβάζουν και να γράφουν κείμενα μέσω του Η/Υ και να επικοινωνούν μέσω του Η/Υ ως πομποί ή δέκτες.

Και τους εξής στόχους του:

- Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι η σημασία μιας λέξης εξαρτάται και μεταβάλλεται σε μεγάλο βαθμό από τα συμφραζόμενά της.
- Να αφομοιώσουν το φαινόμενο των ομώνυμων / ομόηχων και παρώνυμων λέξεων.

Επίσης, επιδιώκονται οι εξής στόχοι του Νέου Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο:

- Να αποκτήσουν το απαραίτητο λεξιλόγιο για τις επικοινωνιακές τους ανάγκες, ώστε να είναι σε θέση να εκφράζουν τα νοήματα που επιθυμούν· να είναι σε θέση να αποτιμούν κριτικά τη διαφοροποίηση στο λεξιλόγιο, όχι μόνο ως απόρροια διαφορετικών σημασιολογικών πεδίων αλλά και ως ενδείκτη κοινωνικών και πολιτισμικών σχέσεων.
- Να αποκτήσουν τις απαραίτητες μεταγλωσσικές γνώσεις πάνω στους μορφολογικούς και ορθογραφικούς κανόνες της πρότυπης ΝΕ, ώστε να είναι σε θέση να παράγουν κείμενα σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς.
- Να κατανοήσουν ότι η νέα ελληνική, όπως και κάθε ζωντανή γλώσσα, χαρακτηρίζεται από γεωγραφική και κοινωνική ποικιλότητα, η οποία χρησιμοποιείται από τους/τις χρήστες της για την κωδικοποίηση κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων, ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν δημιουργικά την ποικιλότητα και να αποτιμούν τον κοινωνικοπολιτισμικό της ρόλο.
- Να κατανοήσουν ότι οι ΤΠΕ μέσω των αλληλεπιδραστικών περιβαλλόντων που προσφέρουν, τους δίνουν τη δυνατότητα να γίνουν κοινωνοί και μέτοχοι στον σύγχρονο κόσμο.
- Να κατανοήσουν και να αποδεχτούν τα εργαλεία του ιστού δεύτερης γενιάς (Web 2.0) ως μια πρακτική του ψηφιακού γραμματισμού, η οποία συνδυάζει τη λεκτική με την οπτική παράμετρο.
- Να κατανοήσουν ότι κάθε επικοινωνιακό συμβάν διαμορφώνεται από διάφορους επικοινωνιακούς παράγοντες (σκοπός, πομπός, δέκτης, κοινωνικό πλαίσιο, θεσμοθετημένες κοινωνικές πρακτικές, σχέσεις ισότητας, ανισότητας, αυθεντίας, αλληλεγγύης μεταξύ των συμμετεχόντων, παγιωμένες

ή μη γλωσσικές και κειμενικές πρακτικές κτλ.), ώστε να είναι σε θέση να τους ανακαλύπτουν, να τους κατονομάζουν και να εξηγούν το ρόλο τους.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιήθηκαν ως μέσα πρακτικής γραμματισμού. Αξιοποιήθηκε το πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου ως εργαλείο παραγωγής συνεργατικού λόγου. Το περιβάλλον wiki (εργαλείο Web 2.0) χρησίμευσε στη συγκέντρωση υλικού και λειτούργησε ως χώρος συνεργασίας και διάδρασης. Τέλος, οι μαθητές εξοικειώθηκαν με τη χρήση μηχανών αναζήτησης και με τη χρήση ηλεκτρονικών λεξικών.

Κείμενα

- [Αφιέρωμα στον Μποστ](#) από την εκπομπή του 902 «Δεν άνθισαν ματαίως».
- Πίνακες, σκίτσα, γελοιογραφίες, κείμενα του Μ. Μποσταντζόγλου από το λεύκωμα: *Μπόστ.*, επιμ.: Κώστας Μποσταντζόγλου. Αθήνα: έκδοση της θεατρικής εταιρείας Στοά, 1996.
- Μποστ. 1965. *Φάυστα ή η απολεσθείς κόρη*. Αθήνα: Ερμείας, 16.
- Μποστ. *Φάυστα ή η απολεσθείς κόρη*: Ανέκδοτες προσθήκες του συγγραφέα για την παράσταση του Θεάτρου Στοά (1987).
- Μποστ. 1993. *Μήδεια*. Πρόγραμμα παράστασης Θεάτρου Στοά, 38,25,57.
- Μποστ. 1994. *Ρωμαίος και Ιουλιέτα*. Πρόγραμμα παράστασης Θεάτρου Στοά.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

α' φάση (1η διδακτική ώρα, αίθουσα διαδραστικού πίνακα)

Ξεκίνησε στην τάξη μία συζήτηση για τους ευθυμογράφους, γελοιογράφους, σεναριογράφους και γενικά για τους καλλιτέχνες που δημιουργούν χιουμοριστικά κείμενα και τέθηκε στους μαθητές το ερώτημα αν έχουν ποτέ παρατηρήσει με ποιο τρόπο χειρίζονται οι καλλιτέχνες αυτοί τις λέξεις, ώστε να προκαλέσουν το γέλιο. Πολλοί αναφέρθηκαν στο χώρο της γελοιογραφίας, κάποιιοι μίλησαν για την *Ελένη* του Ευριπίδη, και κάποιιοι θυμήθηκαν σκηνές από τηλεοπτικές σειρές (π.χ. σκηνές

του σήριαλ *Παρά πέντε*). Μέσα σε όσα ανέφεραν υπήρχαν παραδείγματα που ανήκαν στο χώρο των παρώνυμων και των ομόηχων. Θυμήθηκαν σκηνές με την πρωταγωνίστρια της τηλεοπτικής σειράς *Παρά Πέντε*, τη Ντάλια, η οποία συχνά παρανοούσε τις λέξεις, π.χ. την αγγλική λέξη «BEACH» πάνω σε μια ομπρέλα θαλάσσης τη διάβαζε «Βεάκης» κ.ά. Θυμήθηκαν και το φαινόμενο της «αμφισημίας» στην Ελένη.

Κανείς τους δεν είχε ακουστά για τον Μποστ. Γι' αυτό και παρακολούθησαν στον διαδραστικό πίνακα ένα σύντομο απόσπασμα από [αφιέρωμα στον Μποστ](#) προκειμένου να γνωρίσουν έναν τέτοιο δημιουργό (παρακολουθούν το απόσπασμα 0:00' έως 7:17'). Μετά την προβολή του video στον διαδραστικό πίνακα, οι μαθητές εντόπισαν με ποιες μορφές τέχνης ασχολήθηκε ο Μέντης Μποσταντζόγλου. Στη συνέχεια ενημερώθηκαν οι μαθητές για το περιεχόμενο της εφαρμογής, δηλαδή για τα γλωσσικά φαινόμενα με τα οποία θα ασχοληθούν, τα οποία συχνά αξιοποιούνται για την παραγωγή χιουμοριστικών κειμένων, μελετώντας παραδείγματα από το έργο του Μποστ. Χωρίστηκαν σε έξι ομάδες εργασίας, με δική τους πρωτοβουλία, αλλά με μοναδικό κριτήριο να υπάρχει τουλάχιστον κάποιος μαθητής που να είναι εξοικειωμένος με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

β' φάση (2η-3η-4η διδακτική ώρα, εργαστήριο πληροφορικής)

1η διδακτική ώρα

Οι μαθητές, με το κοινό email της τάξης, δημιούργησαν wiki στην πλατφόρμα <http://www.pbworks.com/> και χρησιμοποίησαμε τον κωδικό που ήταν ήδη γνωστός σε όλους από προηγούμενες εφαρμογές σεναρίων. Το εξής wiki: <http://anatoliko2015.pbworks.com/w/page/95269202/FrontPage>

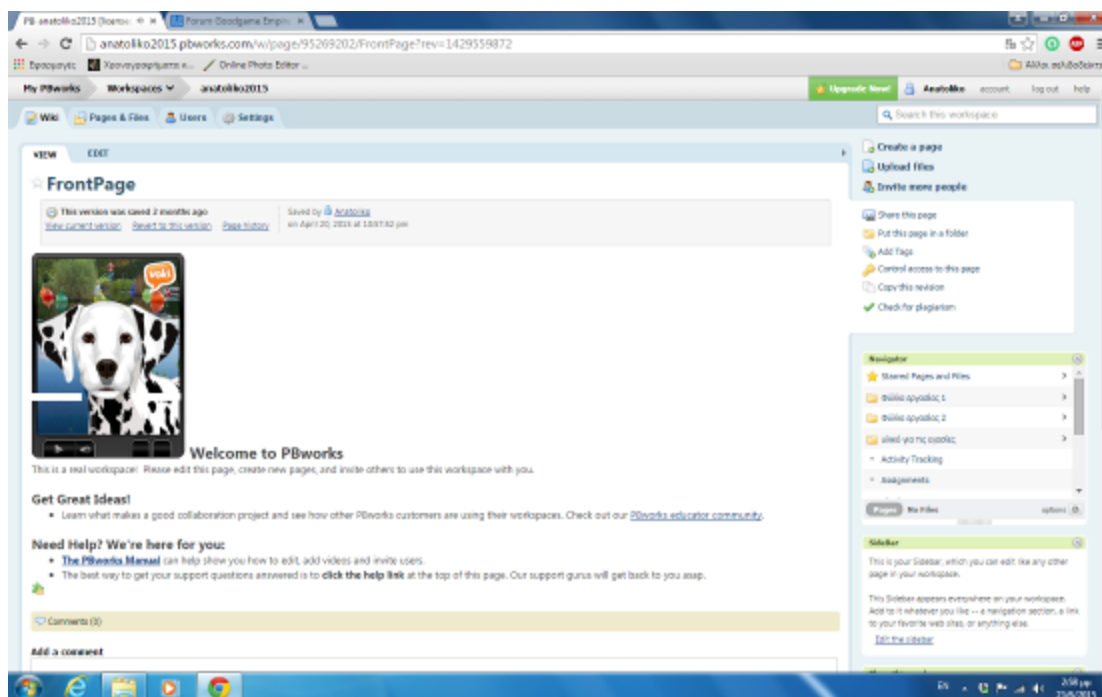
Στην αρχική σελίδα αναρτήθηκε από τη διδάσκουσα το πρώτο μήνυμα-καλωσόρισμα για τους μαθητές. Έγινε επίδειξη του τρόπου λειτουργίας και πώς μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το wiki, μιας και οι μαθητές δε γνώριζαν τίποτε γι'

αυτό το εργαλείο. Ούτε το είχαν ποτέ ακούσει. Στη συνέχεια, για να κερδίσω λίγο περισσότερο το ενδιαφέρον τους (είδα πως καθόλου δεν ενθουσιάστηκαν με το νέο εργαλείο και με ρωτούσαν γιατί να μη χρησιμοποιήσουμε τα GoogleDrive ή το υπάρχον blog της τάξης, εργαλεία τα οποία γνώριζαν από παλαιότερα) χρησιμοποιήσαμε μια εφαρμογή του wiki, τη δημιουργία ενός νοκί, για την πρώτη σελίδα.

Παρατήρηση

Η δημιουργία και επίδειξη του wiki κράτησε μια ώρα και ο χρόνος αυτός δεν προβλεπόταν στην πρόταση του σεναρίου, αλλά δε γινόταν διαφορετικά. Μάλιστα, θα μπορούσε να διαρκέσει και περισσότερο, αφού θίχτηκαν μόνο οι απαραίτητες λειτουργίες του wiki. Οι μαθητές έφυγαν από το εργαστήρι πληροφορικής με την προτροπή να ασχοληθούν και να περιηγηθούν και στο σπίτι τους στο wiki.

2η-3η διδακτική ώρα

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες αντιμετώπισαν τις δραστηριότητες του 1ου φύλλου εργασίας. Οι ομάδες ανά δύο ασχολήθηκαν με το ίδιο θέμα: η 1η και η 4η ομάδα με την πολυσημία, η 2η και η 5η με τα ομόηχα και η 3η και 6η με τα παρώνυμα.

Οι ομάδες που διερεύνησαν το φαινόμενο της πολυσημίας (1η και 4η) παρατήρησαν έναν πίνακα ζωγραφικής, δύο σκίτσα, το εξώφυλλο ενός δίσκου, μια διαφήμιση και ένα απόσπασμα από το θεατρικό έργο του καλλιτέχνη «Μήδεια», στα οποία το αστείο προκύπτει από τις διαφορετικές σημασίες που μπορεί να έχει μία λέξη. Το φύλλο εργασίας περιείχε έναν πίνακα με τρεις στήλες, στις οποίες κατέγραψαν τις λέξεις που εντόπισαν (1η στήλη), τις διαφορετικές σημασίες με τις οποίες χρησιμοποιούνται μέσα στο κείμενο (2η στήλη) και άλλες σημασίες που ενδεχομένως έχει η συγκεκριμένη λέξη (3η στήλη). Σε όλη την παραπάνω διαδικασία οι μαθητές μπορούσαν να λύσουν απορίες που αφορούσαν στο περιεχόμενο μιας λέξης και στις διαφορετικές σημασίες της ανατρέχοντας στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα.

Το επόμενο βήμα ήταν να συνθέσουν οι ίδιοι οι μαθητές τον ορισμό του φαινομένου που παρατήρησαν. Η εφαρμογή του σεναρίου έγινε αφού οι μαθητές είχαν διδαχτεί τις σχετικές ενότητες (στο προηγούμενο διάστημα είχαμε ασχοληθεί με εφαρμογές άλλων σεναρίων) και επομένως ήταν μια καλή ευκαιρία γι' αυτούς να ξαναθυμηθούν τις έννοιες και να ελέγξουν τον εαυτό τους κατά πόσο η γνώση του φαινομένου ήταν πραγματικά κτήμα τους. Σε περίπτωση που δυσκολευόταν να δώσουν τον ορισμό (αφού κάνουν μια πρώτη απόπειρα), είχαν τη δυνατότητα να συμβουλευτούν το σχολικό εγχειρίδιο ή και να τον αναζητήσουν σε μηχανές αναζήτησης. Με τη διαδικασία αυτή, όπως σωστά αναφέρεται στην πρόταση διδασκαλίας του σεναρίου, οι μαθητές, παρατηρώντας ένα γλωσσικό φαινόμενο, όπως αυτό αναδεικνύεται στο έργο ενός καλλιτέχνη, και ορίζοντας το, πέρασαν αυτενεργώντας από όλες τις πλευρές του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης

μετατρέποντας τις γνώσεις για τον κόσμο και το γλωσσικό γραμματισμό σε γνώσεις για τη γλώσσα. Επίσης, λόγω των συνθηκών, δηλαδή επειδή η εφαρμογή έγινε προς το τέλος της σχολικής χρονιάς (Απρίλη) οι μαθητές είχαν την ευκαιρία μεταγνωστικού ελέγχου και αυτοαξιολόγησης για τον τρόπο που μαθαίνουν. Τέλος, το αρχικό σενάριο πρότεινε τη δημιουργία αρχείου παρουσίασης (PowerPoint), το οποίο θα συνόδευε την παρουσίαση των παρατηρήσεων και των συμπερασμάτων τους στην ολομέλεια. Κάτι τέτοιο δεν έγινε γιατί δεν υπήρχε χρόνος και γιατί συμφωνήσαμε πως δεν είχε να μας προσφέρει κάτι παραπάνω.

Με τον ίδιο τρόπο εργάστηκαν και οι υπόλοιπες ομάδες. Η διαφορά στα φύλλα εργασίας που απευθύνονταν στη [2η και στην 5η ομάδα](#) αφορούσε στον στόχο, που τώρα ήταν να αναζητήσουν λέξεις με διαφορετική ορθογραφία, αλλά ίδιο ηχητικό αποτέλεσμα, η χρήση των οποίων οδηγεί στην παραγωγή του αστείου. Η ηθελημένη ανορθογραφία του Μποστ συμβάλλει καθοριστικά σε αυτή την κατεύθυνση και προκαλεί αστείες και απρόσμενες αναγωγές και νοηματοδοτήσεις. Πολλές φορές όμως η ίδια ανορθογραφία δυσκόλεψε τους μαθητές είτε γιατί τους μπερδευε είτε γιατί δεν την καταλάβαιναν! Παρατήρησαν [πέντε σκίτσα, δύο γελοιογραφίες και δύο αποσπάσματα από τα θεατρικά έργα του Μποστ «Μήδεια» και «Ρωμαίος και Ιουλιέτα»](#) και δουλεύοντας με τη βοήθεια του [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) δημιούργησαν και αυτές οι ομάδες έναν πίνακα με τρεις στήλες που περιείχαν τη μια ορθογραφική εκδοχή της λέξης και τη σημασία της (1η στήλη), την άλλη ορθογραφική εκδοχή και τη διαφορετική της σημασία (2η στήλη) και μια τρίτη ορθογραφική εκδοχή που πιθανόν να υπάρχει και τη δική της διαφορετική σημασία (3η στήλη). Στη συνέχεια κατέληξαν στον ορισμό των ομόηχων, με τον τρόπο που αναφέρθηκε παραπάνω.

Αντιστοίχως, [η 3η και η 6η ομάδα](#) αναζήτησαν λέξεις με παραπλήσια προφορά σε [τρία σκίτσα, δύο σύντομα κείμενα και τρία αποσπάσματα από τα θεατρικά έργα του Μποστ «Φαύστα» και «Μήδεια»](#). Ο πίνακας που δημιούργησαν περιείχε στην 1η

στήλη τη μια λέξη και τη σημασία της, στη 2η τη λέξη που έχει παρόμοια προφορά και τη σημασία της, ενώ στην τρίτη στήλη σημείωσαν τις περιπτώσεις που η διαφορά στην προφορά της λέξης της 1ης στήλης από τη λέξη της 2ης σχετίζεται μόνο με τον τόνο. Η παραπάνω διαδικασία πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) και ο ορισμός των εννοιών 'παρώνυμα' και 'τονικά παρώνυμα' προέκυψε από τους ίδιους του μαθητές, με τον τρόπο που περιγράφηκε παραπάνω.

Στο τέλος της β' φάσης οι ομάδες παρουσίασαν τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματά τους στην ολομέλεια με την εξής σειρά: 1η και 4η ομάδα, 2η και 5η ομάδα, 3η και 6η ομάδα. Η παρουσίαση έγινε στον διαδραστικό πίνακα <http://anatoLiko2015.pbworks.com/w/browse/#view=ViewAllObjects> (Pages & Files). Η κάθε ομάδα αξιολογήθηκε ως προς τη σαφήνεια των συμπερασμάτων τους από τις υπόλοιπες ομάδες και από τον διδάσκοντα και αυτοαξιολογήθηκε. Ανάμεσα στις ομάδες που επεξεργάστηκαν το ίδιο φύλλο εργασίας υπήρξε εκτενής διάλογος, γιατί το αντικείμενο και οι δυσκολίες ήταν κοινό και επομένως ο σχολιασμός τους πιο ουσιαστικός.

Παρατηρήσεις:

- Τα κείμενα του Μποστ αποδείχτηκαν εξαιρετικά απαιτητικά και δύσκολα για να τα επεξεργαστούν οι μαθητές σε αρκετά σημεία. Απαιτούνταν ιστορικές γνώσεις, τις οποίες οι μαθητές δεν κατέχουν σ' αυτή την ηλικία. Π.χ. γινόταν λόγος για την Ε.Σ.Α. και έπρεπε ο μαθητής να συνδέσει τον «κιτρινισμό» με το κίτρινο κορδόνι της στολής των στρατονόμων! Αποτέλεσμα ήταν να μη μπορούν οι μαθητές να εντοπίσουν τη σχέση και το λογοπαίγνιο. Ήταν απαραίτητη η συνδρομή του εκπαιδευτικού σε αρκετά σημεία. Γι αυτό και μοιράστηκε στους μαθητές [φύλλο](#) με κάποιες διευκρινήσεις για έννοιες. Κάνοντας τώρα την αυτοαξιολόγησή μου, πιστεύω πως έπρεπε να προστεθούν και άλλες έννοιες καθώς οι προφορικές διευκρινήσεις και παραπομπές σε διαδικτυακά λεξικά ήταν περισσότερες κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας!

- Δεν ανατέθηκε στους μαθητές η προτεινόμενη από το σενάριο επιπλέον εργασία για το σπίτι, που προέβλεπε από τους μαθητές να συλλέξουν από το περιβάλλον τους παραδείγματα πολυσημίας, ομόηχων ή παρώνυμων και να τα καταγράφουν σε σχετική σελίδα του wiki, λόγω φόρτου εργασίας των μαθητών αυτή την εβδομάδα.

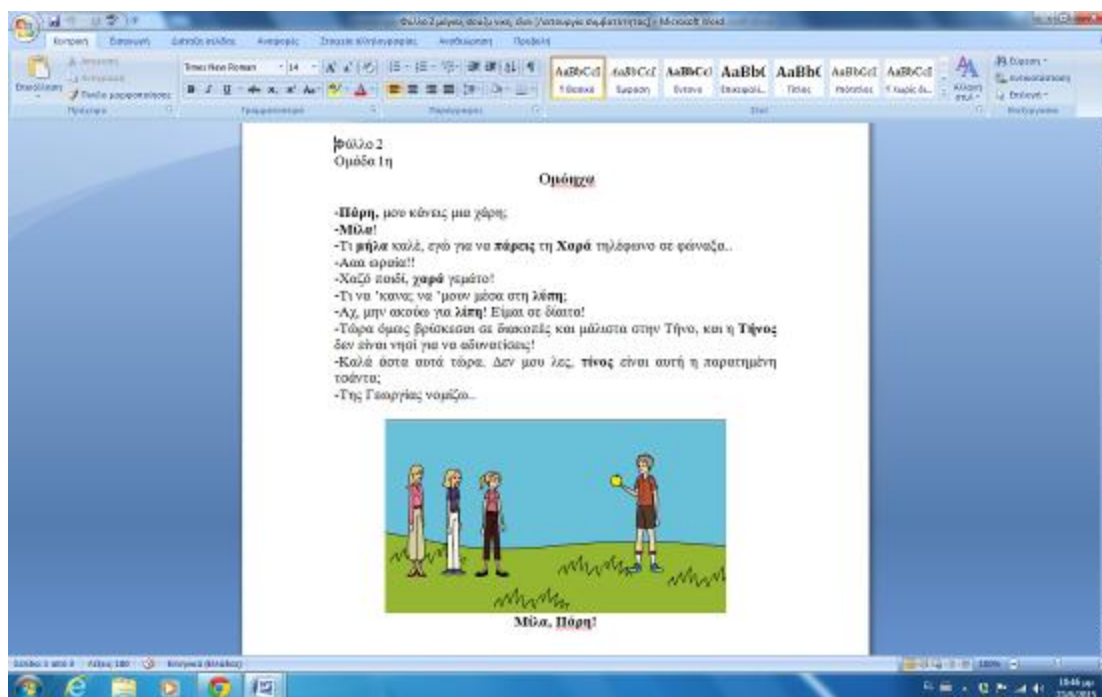
Υπερφων	Την λέξη υπερφώνη την συναντάμε στο ποταμό με 2 διαφορετικές σημασίες: Η 1 ^η σημασία της είναι ένα είδος σφίρακι, που έχει τη δυνατότητα να κινείται επί και από την επιφάνεια της θάλασσας. Η 2 ^η σημασία της είναι ένα είδος γιόκο του κοινοίλου.	Άλλη έννοια της λέξης υπερφώνη είναι ένα σφίρακι, συνήθως Jack Daniels, βελτισμένο σε ένα χαμηλό ποτήρι με μέτρο.
Πασι	Η λέξη πασι χρησιμοποιείται στο σκάκι 1 με 2 διαφορετικές σημασίες. Η 1 ^η σημασία της αναφέρεται σε ένα μεγάλο κερματίο κερματίου που υπάρχει σε τασιφόρα πιάτα και το οποίο, όταν το φρεσκοποιεί ο παίκτης, κερδίζει το παιχνίδι. Η 2 ^η σημασία της χρησιμοποιείται όταν δεν έχουμε καθόλου χρήματα και οι τοπίες μας είναι άδεια.	Για την λέξη πασι υπάρχουν ακόμα 2 έννοιες. Η πρώτη έννοια είναι όταν ο εργοστάσιος προκύπτει βλάβη καθόλου στο δίκτυο (π.χ έγινε σπασμός στον το πασι) και η δεύτερη έννοια είναι ένα κομμάτι φρεσκάει που το χρησιμοποιούμε για να ζεστανόμαστε τα έπαιλα.
Μαίφρομα	Στο σκάκι 2 εννοούμε την λέξη μαίφρομα η οποία χρησιμοποιείται όταν ένας παίκτης ή ένα κόμμα ηττηθεί στις παλογιές. Λέμε ότι «οι μαίφρομα» ή «έφαγε μαίφρο».	Μια διαφορετική έννοια που μπορεί να έχει είναι η αλλαγή του χρόνου του δάχτυλου στον καθόλου σε οτιδήποτε για κερσική άρα.
Θάλασσα	Στο εδάφιο του δίκτυου η λέξη θάλασσα μας παρακάλει στο πλάι που σήρακι. Επειδή μια δεύτερη σημασία της λέξης θάλασσα είναι το σύνολο του υμμερού νερού που καλύπτει την επιφάνεια της Γης.	Την λέξη θάλασσα την χρησιμοποιούμε επίσης όταν θέλουμε να χαρακτηρίσουμε μια μεταβλητή και υπολογιστική ποσότητα.

γ' φάση (5η διδακτική ώρα, εργαστήριο πληροφορικής)

Σύμφωνα με το σενάριο η 1η και η 4η ομάδα εστίασαν το ενδιαφέρον τους στη στήλη 'πολυσημία' ([Φύλλο εργασίας 2](#)). Αξιοποιώντας πέντε από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στη στήλη αυτή δημιούργησαν σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου (word) ένα φύλλο εργασίας για τους συμμαθητές τους της 2ης και 5ης ομάδας αντίστοιχα. Το φύλλο ανέθετε μια άλλη αποστολή: τη δημιουργία ενός σύντομου χιουμοριστικού κειμένου ή, εναλλακτικά, μιας γελοιογραφίας.

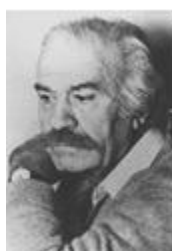
Το ίδιο έκαναν και η 2η και 5η ομάδα, οι οποίες αξιοποίησαν πέντε λέξεις της στήλης 'ομόηχα', για να δημιουργήσουν φύλλο εργασίας για την 3η και 6η ομάδα αντίστοιχα με τις δραστηριότητες που αναφέρονται παραπάνω. Η 3η και η 6η ομάδα ανέθεσαν ανάλογη αποστολή στην 4η και 1η ομάδα με φύλλο εργασίας που σχετίζονταν με πέντε από τα παρώνυμα που είχαν συγκεντρωθεί από τους μαθητές. Τα φύλλα εργασίας και των έξι ομάδων αναρτήθηκαν στο wiki της τάξης: <http://anatoliko2015.pbworks.com/w/browse/#view=ViewAllObjects>. Μόνο μία ομάδα επέλεξε να ζωγραφίσει γελιογραφία και όλες οι υπόλοιπες να γράψουν μια χιουμοριστική ιστορία.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 (ΟΜΑΔΕΣ 1η και 4η)

Τώρα πια γνωρίζετε το πρόσωπο της διπλανής φωτογραφίας. Ξέρετε ότι τα σκίτσα, οι γελοιογραφίες, τα θεατρικά έργα, ακόμα και οι πίνακες του *Μέντη Μποστ* διακρίνονται για την καυστικότητα και το χιούμορ τους. Η σατιρική του διάθεση εκφράζεται στο ύφος της ζωγραφικής του, το οποίο εναρμονίζεται και με τον τρόπο που χειρίζεται τη γλώσσα, την επιλογή των λέξεων και την ηβελημένη, υπαινικτική ανορθογραφία του.

Ας αναζητήσουμε, λοιπόν, μερικούς από τους τρόπους που χρησιμοποιεί για να προκαλέσει το γέλιο παρατηρώντας κάποια από τα έργα του.

Αναζητήστε το αναπάντεχο παιχνίδι που παίζει ο καλλιτέχνης με τη σημασία των λέξεων παρατηρώντας:

- Ένα ζωγραφικό έργο του.
- Δύο σκίτσα (να εστιάσετε στη χρήση των λέξεων «πανί» της 1ης εικόνας και «μαύρισμα» της 2ης εικόνας).
- Το εξώφυλλο ενός δίσκου που έχει φιλοτεχνήσει.
- μια διαφήμιση που συνέθεσε (να αναφερθείτε στη χρήση της λέξης «αλάτι»).

- Ένα απόσπασμα από το θεατρικό του έργο «[Μήδεια](#)».

✿ Δημιουργήστε έναν πίνακα (Εισαγωγή → πίνακας) με τρεις στήλες και με τη βοήθεια του [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα καταγράψτε:

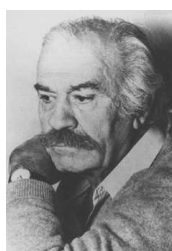
Στην 1η στήλη: τις λέξεις που εντοπίσατε.

Στη 2η στήλη: τις διαφορετικές σημασίες με τις οποίες συναντώνται μέσα στο κείμενο.

✿ Στην 3η στήλη: άλλες σημασίες που πιθανόν έχουν οι συγκεκριμένες λέξεις.

Ας καταλήξουμε σε ένα γενικό συμπέρασμα:

Ο καλλιτέχνης αξιοποιεί, για να προκαλέσει το γέλιο, ένα φαινόμενο που παρατηρείται στη γλώσσα μας και ονομάζεται **πολυσημία** της λέξης. Επιχειρήστε να ορίσετε την παραπάνω έννοια. Διαβάστε και [τον ορισμό του σχολικού βιβλίου](#). Συμπληρώστε ή βελτιώστε τον ορισμό σας, αν χρειάζεται.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 (ΟΜΑΔΕΣ 2η και 5η)

Τώρα πια γνωρίζετε το πρόσωπο της διπλανής φωτογραφίας. Ξέρετε ότι τα σκίτσα, οι γελοιογραφίες, τα θεατρικά έργα, ακόμα και οι πίνακες του *Μέντη Μποσταντζόγλου* (Μποστ) διακρίνονται για την καυστικότητα και το χιούμορ τους. Η σατιρική του διάθεση εκφράζεται στο ύφος της ζωγραφικής του, το οποίο

εναρμονίζεται και με τον τρόπο που χειρίζεται τη γλώσσα, την επιλογή των λέξεων και την ηθελημένη, υπαινικτική ανορθογραφία του.

Ας αναζητήσουμε, λοιπόν, μερικούς από τους τρόπους που χρησιμοποιεί για να προκαλέσει το γέλιο παρατηρώντας κάποια από τα έργα του.

Αναζητήστε το αναπάντεχο παιχνίδι που παίζει ο καλλιτέχνης με τις λέξεις και την ορθογραφία τους. Ψάξτε τις λέξεις που λόγω της λανθασμένης ορθογραφίας τους αποκτούν διαφορετικό νόημα ή αυτές που το άκουσμά τους μπορεί να οδηγήσει σε αστείες παρεξηγήσεις παρατηρώντας:

- [Πέντε σκίτσα](#).
- [Δύο γελοιογραφίες](#).
- Δύο αποσπάσματα από τα θεατρικά του έργου [«Μήδεια»](#) και [«Ρωμαίος και Ιουλιέτα»](#).

 Δημιουργήστε έναν πίνακα (Εισαγωγή → πίνακας) με τρεις στήλες και με τη βοήθεια του [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα καταγράψτε:

Στην 1η στήλη: τη μια ορθογραφική εκδοχή της λέξης και τη σημασία της.

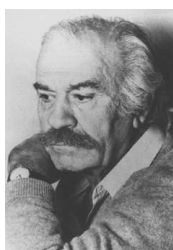
Στη 2η στήλη: την άλλη ορθογραφική εκδοχή και τη διαφορετική της σημασία.

Στη 3η στήλη: μια τρίτη ορθογραφική εκδοχή που πιθανόν να υπάρχει και τη δική της διαφορετική σημασία.

 Ας καταλήξουμε σε ένα γενικό συμπέρασμα:

Ο καλλιτέχνης αξιοποιεί, για να προκαλέσει το γέλιο, μια κατηγορία λέξεων που ονομάζονται **ομόηχες**. Επιχειρήστε να ορίσετε την παραπάνω έννοια. Διαβάστε και [τον ορισμό του σχολικού βιβλίου](#). Συμπληρώστε ή βελτιώστε τον ορισμό σας, αν χρειάζεται.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 (ΟΜΑΔΕΣ 3η και 6η)

Τώρα πια γνωρίζετε το πρόσωπο της διπλανής φωτογραφίας. Ξέρετε ότι τα σκίτσα, οι γελοιογραφίες, τα θεατρικά έργα, ακόμα και οι πίνακες του *Μέντη Μποσταντζόγλου (Μποστ)* διακρίνονται για την καυστικότητα και το χιούμορ τους. Η σατιρική του διάθεση εκφράζεται στο ύφος της ζωγραφικής του, το οποίο εναρμονίζεται και με τον τρόπο που χειρίζεται τη γλώσσα, την επιλογή των λέξεων και την ηθελημένη, υπαινικτική ανορθογραφία του.

Και τώρα ας αναζητήσουμε μερικούς από τους τρόπους που χρησιμοποιεί για να προκαλέσει το γέλιο παρατηρώντας μερικά από τα έργα του.

Αναζητήστε το αναπάντεχο παιχνίδι που παίζει ο καλλιτέχνης με τους παραπλήσιους ήχους ορισμένων λέξεων. Ψάξτε τις λέξεις που μοιάζουν μεταξύ τους ή που λόγω της λανθασμένης ορθογραφίας τους παραπέμπουν σε άλλη λέξη με παρόμοια προφορά παρατηρώντας:

- [Τρία σκίτσα.](#)
- [Ένα χιουμοριστικό ποιηματάκι.](#)

- [Μια ... αυτοδιαφήμισή του.](#)
- Τρία αποσπάσματα από τα θεατρικά του έργο [«Φαύστα»](#) και [«Μήδεια»](#). Δημιουργήστε έναν πίνακα (Εισαγωγή → πίνακας) με τρεις στήλες και με τη βοήθεια του [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής](#) από την Πύλη για την ελληνική γλώσσα καταγράψτε:

Στην 1η στήλη: τη μία λέξη και τη σημασία της.

Στη 2η στήλη: την λέξη με την οποία μοιάζει και τη σημασία της.

Στη 3η στήλη: επισημάνετε σε ποιες περιπτώσεις η διαφορά των λέξεων αφορά μόνο στον τόνο τους.

Ας καταλήξουμε σε ένα γενικό συμπέρασμα:

Ο καλλιτέχνης αξιοποιεί, για να προκαλέσει το γέλιο, μια κατηγορία λέξεων που ονομάζονται **παρώνυμα**. Επιχειρήστε να ορίσετε την παραπάνω έννοια. Τι θα μπορούσε να σημαίνει **τονικά παρώνυμα**; Διαβάστε και [τον ορισμό του σχολικού βιβλίου](#). Συμπληρώστε ή βελτιώστε τον ορισμό σας, αν χρειάζεται.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 (ΟΜΑΔΑ 1η)

Σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου δημιουργήστε ένα φύλλο εργασίας για τη 2η ομάδα ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

- ➔ Ανοίξτε στο wiki της τάξης μας τη σελίδα με τίτλο «Πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα» και μελετήστε τα παραδείγματα που έχουν συγκεντρωθεί στη στήλη «πολυσημία».

- ➔ Επιλέξτε μερικά από αυτά τα παραδείγματα και αξιοποιήστε τα για να φτιάξετε αινίγματα, γρίφους, σπαζοκεφαλιές για τους συμμαθητές σας της 2ης ομάδας ή για να τους αναθέσετε μια άλλη αποστολή (π.χ. τη δημιουργία ενός σύντομου χιουμοριστικού κειμένου, μιας γελοιογραφίας, ενός θεατρικού διαλόγου κ.λπ. που να περιέχει τις λέξεις τις οποίες θα τους υποδείξετε).
- ➔ Αναρτήστε στο wiki το φύλλο εργασίας που ετοιμάσατε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 (ΟΜΑΔΑ 2η)

Σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου δημιουργήστε ένα φύλλο εργασίας για την 3η ομάδα ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

- ➔ Ανοίξτε στο wiki της τάξης μας τη σελίδα με τίτλο «Πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα» και μελετήστε τα παραδείγματα που έχουν συγκεντρωθεί στη στήλη «ομόηχα».
- ➔ Επιλέξτε μερικά από αυτά τα παραδείγματα και αξιοποιήστε τα για να φτιάξετε αινίγματα, γρίφους, σπαζοκεφαλιές για τους συμμαθητές σας της 3ης ομάδας ή για να τους αναθέσετε μια άλλη αποστολή (π.χ. τη δημιουργία ενός σύντομου χιουμοριστικού κειμένου, μιας γελοιογραφίας, ενός θεατρικού διαλόγου κ.λπ. που να περιέχει τις λέξεις τις οποίες θα τους υποδείξετε).
- ➔ Αναρτήστε στο wiki το φύλλο εργασίας που ετοιμάσατε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 (ΟΜΑΔΑ 3η)

Σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου δημιουργήστε ένα φύλλο εργασίας για την 4η ομάδα ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

- ➔ Ανοίξτε στο wiki της τάξης μας τη σελίδα με τίτλο «Πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα» και μελετήστε τα παραδείγματα που έχουν συγκεντρωθεί στη στήλη «παρώνυμα».
- ➔ Επιλέξτε μερικά από αυτά τα παραδείγματα και αξιοποιήστε τα για να φτιάξετε αινίγματα, γρίφους, σπαζοκεφαλιές για τους συμμαθητές σας της 4ης ομάδας ή για να τους αναθέσετε μια άλλη αποστολή (π.χ. τη δημιουργία ενός σύντομου χιουμοριστικού κειμένου, μιας γελοιογραφίας, ενός θεατρικού διαλόγου κ.λπ. που να περιέχει τις λέξεις τις οποίες θα τους υποδείξετε).
- ➔ Αναρτήστε στο wiki το φύλλο εργασίας που ετοιμάσατε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 (ΟΜΑΔΑ 4η)

Σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου δημιουργήστε ένα φύλλο εργασίας για την 5η ομάδα ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

- ➔ Ανοίξτε στο wiki της τάξης μας τη σελίδα με τίτλο «Πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα» και μελετήστε τα παραδείγματα που έχουν συγκεντρωθεί στη στήλη «πολυσημία».
- ➔ Επιλέξτε μερικά από αυτά τα παραδείγματα και αξιοποιήστε τα για να φτιάξετε αινίγματα, γρίφους, σπαζοκεφαλιές για τους συμμαθητές σας της 5ης ομάδας ή για να τους αναθέσετε μια άλλη αποστολή (π.χ. τη δημιουργία ενός σύντομου χιουμοριστικού κειμένου, μιας γελοιογραφίας, ενός θεατρικού διαλόγου κ.λπ. που να περιέχει τις λέξεις τις οποίες θα τους υποδείξετε).
- ➔ Αναρτήστε στο wiki το φύλλο εργασίας που ετοιμάσατε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 (ΟΜΑΔΑ 5η)

Σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου δημιουργήστε ένα φύλλο εργασίας για την 6η ομάδα ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

- ➔ Ανοίξτε στο wiki της τάξης μας τη σελίδα με τίτλο «Πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα» και μελετήστε τα παραδείγματα που έχουν συγκεντρωθεί στη στήλη «ομόηχα».
- ➔ Επιλέξτε μερικά από αυτά τα παραδείγματα και αξιοποιήστε τα για να φτιάξετε αινίγματα, γρίφους, σπαζοκεφαλιές για τους συμμαθητές σας της 6ης ομάδας ή για να τους αναθέσετε μια άλλη αποστολή (π.χ. τη δημιουργία ενός σύντομου χιουμοριστικού κειμένου, μιας γελοιογραφίας, ενός θεατρικού διαλόγου κ.λπ. που να περιέχει τις λέξεις τις οποίες θα τους υποδείξετε).
- ➔ Αναρτήστε στο wiki το φύλλο εργασίας που ετοιμάσατε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2 (ΟΜΑΔΑ 6η)

Σε ένα αρχείο επεξεργασίας κειμένου δημιουργήστε ένα φύλλο εργασίας για την 1η ομάδα ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

- ➔ Ανοίξτε στο wiki της τάξης μας τη σελίδα με τίτλο «Πολυσημία, ομόηχα, παρώνυμα» και μελετήστε τα παραδείγματα που έχουν συγκεντρωθεί στη στήλη «παρώνυμα».
- ➔ Επιλέξτε μερικά από αυτά τα παραδείγματα και αξιοποιήστε τα για να φτιάξετε αινίγματα, γρίφους, σπαζοκεφαλιές για τους συμμαθητές σας της 1ης ομάδας ή για να τους αναθέσετε μια άλλη αποστολή (π.χ. τη δημιουργία ενός σύντομου χιουμοριστικού κειμένου, μιας γελοιογραφίας, ενός θεατρικού διαλόγου κ.λπ. που να περιέχει τις λέξεις τις οποίες θα τους υποδείξετε).
- ➔ Αναρτήστε στο wiki το φύλλο εργασίας που ετοιμάσατε.

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το υλικό που δόθηκε στους μαθητές στο 1ο φύλλο εργασίας θα ήταν εξίσου ενδιαφέρον, αν προερχόταν από διαφημιστικά σποτ και αποσπάσματα από ελληνικές ταινίες ή τηλεοπτικές σειρές.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή έδειξε πως ο Μποστ είναι μεν εξαιρετικός δημιουργός, αλλά φαίνεται να απέχει από τα σημερινά παιδιά. Και τα κείμενά του είναι απαιτητικά για μαθητές της Γ΄ γυμνασίου. Σημαντική δυσκολία υπήρξε και η χρήση λέξεων της καθαρεύουσας, που μπορεί να έγινε για άλλους λόγους από τον Μποστ, κατέληξε όμως να είναι κώλυμα για τους μαθητές.

Κατά τα άλλα, η συγγραφή του σεναρίου εξυπηρέτησε τους γλωσσικούς στόχους του μαθήματος, με πολλούς τρόπους. Επίσης, αναπτύχθηκε η ομαδοσυνεργατική ικανότητα, δόθηκε προβάδισμα στη βιοματική μάθηση, ενισχύθηκε η αυτενέργεια των μαθητών. Σημαντικό ήταν, ακόμη, πως οι μαθητές παρακολούθησαν κριτικά τη χρήση και τη λειτουργία της γλώσσας καθώς και ότι εξοικειώθηκαν με τη δημιουργία και χρήση του wiki, ως εκπαιδευτικό εργαλείο. Γενικά, ήταν ένα ευχάριστο σενάριο, που οι μαθητές το ευχαριστήθηκαν

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα Β. (χ.χ.) *Χιούμορ, κριτικός γραμματισμός και Γ2*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://elearning.greeklanguage.gr/pluginfile.php/1612/mod_resource/content/3/humour.kritikos.grammatismos.pdf [3/11/2014]

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο (ΦΕΚ 303B/13-3-2003). Διαθέσιμο στο <http://www.pi>

schools.gr/download/programs/depps/3deppsaps_GlossasGimnasiou.pdf

[3/11/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ.

Μπόστ. 1996. *Μποστ, επιμ.: Κώστας Μποσταντζόγλου.* Αθήνα: έκδοση της θεατρικής εταιρείας Στοά.

Μπόστ. 1965. *Φάυστα ή η απολεσθείς κόρη.* Αθήνα: Ερμείας.

Μπόστ. 1987. *Φάυστα ή η απολεσθείς κόρη: Ανέκδοτες προσθήκες του συγγραφέα για την παράσταση του Θεάτρου Στοά*

Μπόστ. 1993. *Μήδεια.* Πρόγραμμα παράστασης Θεάτρου Στοά.

Μπόστ. 1994. *Ρωμαίος και Ιουλιέτα.* Πρόγραμμα παράστασης Θεάτρου Στοά.

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο.* ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: [Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Γυμνάσιο](#) [3/11/2014]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΕΝΝΟΙΕΣ

ΜΠΟΣΤ

- Η **Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά (Ε.Δ.Α.)** ήταν ελληνικό πολιτικό κόμμα που έδρασε κυρίως την περίοδο 1951-1974 (με διακοπή λειτουργίας κατά τη διάρκεια της επταετίας). Ήταν το μεγαλύτερο νόμιμο κόμμα της Αριστεράς την περίοδο εκείνη με σημαντική κοινοβουλευτική εκπροσώπηση. Μετά τη μεταπολίτευση επανήλθε χωρίς όμως τη δυναμική του παρελθόντος, για να διαλυθεί οριστικά μετά το 1985.
- **ΕΣΑ (Ελληνική Στρατιωτική Αστυνομία)** ήταν η μυστική αστυνομία και το κύριο σώμα ασφαλείας κατά τη διάρκεια της δικτατορίας (1967-1974). Η ΕΣΑ δεν ήταν δημιούργημα της Δικτατορίας. Οι στρατονόμοι φοράνε κίτρινο κορδόνι.
- **μανδαρίνος ο**: 1. τίτλος ανώτερων δημόσιων υπαλλήλων στην αυτοκρατορική Κίνα και στην Κορέα. 2. (μειωτ.) για ανώτερο δημόσιο υπάλληλο αυταρχικά και σχολαστικά προσκολλημένο στους νομικούς τύπους· (πρβ. γραφειοκράτης): Οι μανδαρίνοι των υπουργείων καταπολεμούν κάθε μεταρρυθμιστική προσπάθεια.
- **κιτρινισμός ο** : σκόπιμη υποβάθμιση της δημοσιογραφίας με τη δημοσίευση, κατά τρόπο ωμό και προκλητικό, σκανδαλοθηρικών θεμάτων, παραποιημένων ειδήσεων κτλ., με κίνητρα κυρίως κερδοσκοπικά αλλά και πολιτικά.
- Η **Σάλπιγξ Ελληνική** υπήρξε η πρώτη έντυπη εφημερίδα στην Ελλάδα, η οποία εκδόθηκε από τον Θεόκλητο Φαρμακίδη στην Καλαμάτα στις 1 Αυγούστου 1821, σε σχήμα 4, δίσηλη και τετρασέλιδο.
- Η **Εύθυμη χήρα** είναι οπερέτα η υπόθεση της οποίας διαδραματίζεται σε ένα φανταστικό κρατίδιο- γερμανικό πριγκιπάτο - όπου ένας βαθύπλουτος παντρεύεται μια νεαρή κοπέλα. Όταν πεθαίνει, η χήρα του και κληρονόμος της περιουσίας πηγαίνει στο Παρίσι για να ζήσει μια μεγάλη ζωή. Ο αρχηγός του φανταστικού κρατιδίου δυσανασχετεί με την προοπτική να φύγει και να πάρει μαζί της την τεράστια περιουσία ερωτευόμενη μάλιστα και κάποιον Γάλλο. Έτσι, αναθέτει σε έναν νεαρό ακόλουθο της πρεσβείας να κατακτήσει την χήρα και να την παντρευτεί προκειμένου η περιουσία να μείνει στη χώρα του.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΣΗΜΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συνδρομολογία της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1 δραχμής, της σειράς της Ναυτιλίας. "Έλλην Μποντοπόρος επιβαίνων πενταετούς σχεδίας, πάει για σίγουρο πνίξιμο. Γύρω-γύρω υπάρχει γραμμένο εύθυμο τραγουδάκι της περιοχής του Μασσαίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Από το έργο του Μποστ « Μήδεια»

ΚΑΛΟΓΡΙΑ: Μίαν ωραϊάν πρότασιν έχω κι εγώ να κάμω...

Να με προσλάβετε εδώ, ώστε να σας συνδράμω.

Ως καλογραία μοναχή και ζων τώρα μονάχη

Ελπίζω μιαν κατάληξιν η πρότασις μου να 'χει.

ΜΗΔΕΙΑ: Αγαπητή μου μοναχή που ζεις τώρα μονάχη

μιαν ευτυχή κατάληξη η πρότασις σου θα 'χει.

Η προστασία των παιδιών σήμερα επιβάλλει

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κατά την έξοδον αυτών μίαν προσοχήν μεγάλη.[...]

Συ καλογραία μοναχή και ζων και γω μονάχη

Εν τέλει δύο μοναχάς τ' ανάκτορόν μου θα 'χει.

ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΑ ΟΜΟΗΧΑ

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΞ
Το μεγαλούργημα
του Έλληνικού Κινη-
ματογραφου
**ΜΕ ΓΕΜΙΞΕΣ
ΛΙΠΗ...**
'Η πονεμενη ιβτορία
μιάς κητερας που
ἀγάπηθε ένα χου-
τρον περιμένοντας
λευτοότητες.
ΠΑΙΖΕΙ Η ΨΩΡΟΚΟΥΣΤΑΝΕΒΑ

ΤΗΝΟΣ
ή Θησαυρώδης

TERRA INCOGNITA DI PIANOUN
(Ποιανού ν νήδος)
ΤΙΝΟΣ;

Μοναζήρι όπου
ἀνέβρον θιδασ

Εδώ ήταν μια
γερμανική
ή κέρως

δση ἀγορία
δμορφία

Κλίμα: Εύκρατον

THE PIANOUN ISLAND

ΤΟ ΑΣΘΕΝΕΣ ΦΥΛΛΟΝ
η δραματική ιστορία μιάς νέας δραστηριότητας στον ελληνικό κινηματογράφο

Η Όλγα αποθνήσκουσα, έδωκε φυλλάκι στην άρρωστη γενέτειρα...

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στο πλάι γράφει: *Φωτο Μπαστ.*

(*φωτογράφου των οραίων*)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Απόσπασμα από τη «Μήδεια» του Μποστ

ΚΑΛΟΓΡΙΑ:

Σαν νέος άνθρωπος κι εγώ κι αθώο θηλυκό
Στην Κρήτη έμπλεξα λοιπόν με κάποιο Κρητικό.
Αλλά για τύχη μου κακή αυτός ο Κρητικός
εκτός που ήταν Κρητικός ήταν και κριτικός.
Σ' εφημερίδες δηλαδή έγραφε κριτικές
για παραστάσεις που 'βλεπε αυτός θεατρικές.[...]
Πάω στη χήρα μάνα μου, αυτό κι αυτό συμβαίνει
Μητέρα δωσ' μου την ευχή, είμαι ερωτευμένη.
Είμαι τρελή και παλαβή μ' αυτό το παλικάρι
Γιάννη τον λεν, εργατικός και θέλει να με πάρει.
Έχει στρωμένη μια δουλειά, είναι εργατικός
Και χαίρει εκτιμήσεως ως νέος κριτικός.
«Το ότι είναι Κρητικός δε μ' ενοχλεί» μου κάνει
«κι ας είναι κι απ' την Κέρκυρα κι ας είναι απ' τη Μάνη
Αφού εσύ τον διάλεξες να γίνει σύζυγός σου
Και θες να ζεις με Κρητικό λογαριασμός δικός σου.
Τώρα ευθέως να μου πεις τι εργασία κάνει
Και μη μου λέγεις Κρητικός κι ότι τον λένε Γιάννη!»
«Μητέρα, σας εξήγησα, είναι εργατικός

Έχει μια μόνιμη δουλειά και είναι κριτικός.»

«Αυτό μου το ‘πες. Σε ρωτώ κι απάντησε ευθέως

Τι εργασίαν ακριβώς κάνει αυτός ο νέος .

Συ απαντάς αόριστα και μονολεκτικώς

Είναι πολύ εργατικός και είναι Κρητικός.

Αυτό δεν είν’ απάντησις! Εν πάση περιπτώσει

Πες μου πόθεν κατάγεται πού έχει μεγαλώσει!»

«Είναι μητέρα Κρητικός, γεννήθηκε στην Κρήτη

Καταγωγή του τα Χανιά, κοντά στον Ψηλορείτη.»

«Θέλεις να πεις πως το παιδί που είναι Κρητικός

Εκτός που είναι Κρητικός είναι και κριτικός;»

«Μα τι σας λέω βρε μαμά, εδώ και τόσην ώρα;

Μπερδέψατε επάγγελμα, καταγωγή και χώρα.»

Απόσπασμα από το έργο «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» του Μποστ

Κα ΚΑΠΟΥΛΕΤΟΥ:

Μπαίνεις στα 14 αγαπητή μου κόρη

Και θεωρώ είναι καιρός να νυμφευτείς αγόρι.

Ένας ωραίος νεαρός που λέγεται και Πάρης

Σε ζήτησε διά σύζυγον και λέγω να τον πάρεις.

Μην αρνηθείς την πρότασιν και το ΝΑΙ με βια.

Άλλες στην ηλικία σου έχουνε δυο παιδιά.

Περνά ο χρόνος γρήγορα, γοργά περνούν τα χρόνια

Και λαχταρώ από εσέ να 'χω μικρά εγγόνια[...]

Στα 16 δύσκολα θα 'ρθούν να σε ζητήσουν

Γεροντοκόρες δεν ζητούν οι νέοι διά να ζήσουν.

Έχεις 24 ώρες να το σκεφθείς

Και με τον Πάριν σύζυγον νυφούλα να στεφθής.

Εάν τον Πάριν τελικά δέχεσαι να τον πάρεις

Χαράν θα πάρωμε εμείς, θα πάρει και ο Πάρης

ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΩΝΥΜΑ

(«Η γοργών και χάριν έχει»)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

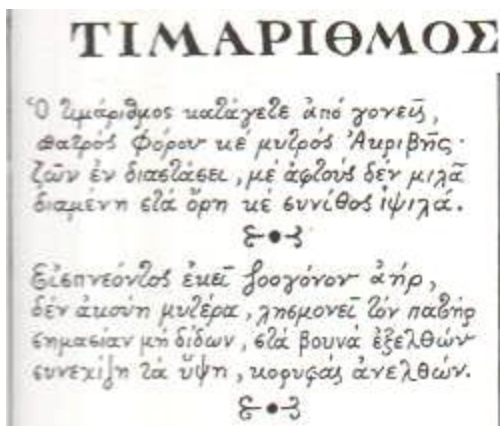

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αντιδιαφήμιση του Μποστ για το βιβλίο "Σκίτσα 73-74".

Από τη «Φάυστα» του Μποστ

A) ΕΛΕΝΗ: Δεν έπραξες πολύ καλά – διότι αυτές τις μέρες

κυκλοφορεί στην θάλασσαν ένα θαλάσσιον τέρας.

έχει επίμηκον ουράν, τεράστιον κεφάλι,

δελφίνι άλλοι το καλούν, σκυλόψαρον οι άλλοι.

ΦΑΥΣΤΑ: Εις διαδόσεις ευτυχώς δεν δίδω σημασίας.

τέρας θα το ονόμασαν εκ της αποστασίας.

ίσως εις μιαν απόστασιν να είδον καμιάν βάρκα,

και το 'βγαλαν σκυλόψαρο που βγήκε για μια τσάρκα.

B) ΓΙΑΝΝΗΣ: Ο Παναγιώτου δικαστής, γεννήθη εν Λαμία

τον Αύγουστον του 12 εις τας τριανταμία.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

από μικρός ξεχώριζεν, για τα βιβλία ζούσε,
ενώ οι άλλοι έπαιζαν εκείνος μελετούσε.[...]
τελειώσας το Γυμνάσιον και πάντα αριστεύων,
εισέρχεται στην Νομικήν, την θέμιδα θητεύων.[...]
το σπίτι του συνόρευεν σχεδόν με το δικό του
πολλάς φορές οργάνωνε και βόλτα με το γιωτ του.
υπήρξεν πλούσιος πολύ. Αλλά ο Παναγιώτου
όταν εφτώχυνε πολύ επώλησε το γιωτ του.

Κος ΙΑΤΡΟΥ: Τόσο λοιπόν ήτο σκληρός αυτός ο Παναγιώτου

που εις μian κρίσιμον στιγμήν επώλησε τον γιο του;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Πού βλέπετε σκληρότητα; Ο γέρον Παναγιώτου

τον γιο του δεν επώλησε. Επώλησε το γιωτ του.

ΦΑΥΣΤΑ: Συνέβη παρεξήγησις . Σας είπε για το γιωτ του

κι εσείς εδώ νομίσατε πως είπε για το γιο του.

Άλλωστε ποιος θ' αγόραζε ολόκληρο αγόρι

έναν σχεδόν μαντράχαλον που είχε και μια κόρη.

Αν ήτο βρέφος βέβαια πιο εύκολο θα ήτο

θα επωλείτο σε γονείς ή θα υιοθετείτο.[...]

Το μόνον σφάλμα κατ' εμέ του γέρον Παναγιώτου

Είναι ότι πωλών το γιωτ δεν τόπε εις το γιο του.

Και επειδή μερίδιον είχε ο γιος στο γιωτ του

Τράβηξε μία μήνυση ο γιος στον Παναγιώτου.

Συνέβη όμως πρόεδρος να είναι ο Παναγιώτου
Κι έχασε την υπόθεση ο γιος γι' αυτό το γιωτ του
Κι έριξεν χρόνους δώδεκα στο δυστυχές παιδί του
Και τώρα εις τας φυλακάς εκτίει την ποινή του.

Από τη «Μήδεια» του Μποστ

ΜΗΔΕΙΑ: Να έρχεται ο Ιάσοντας. Ας δείξω ηρεμία

μα τον ψαρέψω εύκολα με λίγη ψυχραιμία.

Οι άνδρες λένε πιάνονται πρώτα απ' το στομάχι.

Ιάσωνα, εάν πεινάς μέσα υπάρχουν μύδια.

ΙΑΣΩΝ: Όπως γνωρίζεις Μήδεια δεν αγαπώ τα μύδια.

Άλλωστε πριν ετσίμησα στιφάδο με κρεμμύδια

κι αν φάγω τώρα μύδια, αγαπητή μου Μήδεια

θα με πειράζουν φοβερά τα επιπλέον μύδια.

Αφού σου είπα έφαγα στιφάδο με κρεμμύδια

Δεν πρέπει να 'σαι φορτική προτείνοντάς μου μύδια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

